

Beslutsunderlag F
Styrelsen 2019-02-18
Diarienummer 0068/18

Handläggare: Berndt Sundström, ekonomichef
Telefon: 031- 368 54 58
E-post: berndt.sundstrom@gshab.goteborg.se

Revidering av budget 2019 för Göteborgs Stadshus AB

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborgs Stadshus AB:

1. Styrelsen översänder förslag till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige avseende reviderad budget 2019 med utökad ram för Göteborgs Stadshus AB, i enlighet med vad som framgår av föreliggande beslutsunderlag.

Sammanfattning

När kommunfullmäktige den 22 november 2018 fastställde budget för Göteborgs Stad beslutades även hanteringsordning för Göteborg Stadshus AB:s [nedan Stadshus] budget som avviker från den hanteringsordning som gällt sedan bolagets bildande.

Kommunfullmäktige har i nu gällande budget beslutat om en ram för Stadshus verksamhet på 27 mnkr. Den ramen är i paritet med bolagets grundläggande kostnader, för verksamheten i Göteborg, för personal och hyror, kommungemensamma tjänster etc. Vd konstaterar att det i budgeten saknas utrymme för flera av bolagets uppdrag. Bland annat saknas utrymme för:

- Budget för verksamheten Gothenburg European Office (GEO) i Bryssel (kostnad 6 690 tkr och intäkt 1 000 tkr, beräknad för år 2019)
- Budget för styrelseutbildningen (2 500 tkr beräknad för år 2019)
- Budget för bolagets uppdrag om försäljning av tillgångar inom koncernen.

Dessa konsekvenser är förmodligen inte vad som avsetts med skrivningen i stadens budget.

Mot denna bakgrund överlämnar Stadshus ärende till kommunfullmäktige i syfte att korrigera beslutad budget med en ram om 27 mnkr till en kostnadsram om 36,2 mnkr för att bolaget ska kunna leverera på sitt uppdrag.

Ekonomiska konsekvenser

Att ge Stadshus styrelse ett ansvar inom en övergripande kostnadsnivå med viss marginal utgående från de uppdrag som kommunfullmäktige ger bolaget bedöms bibehålla den effektiva hantering som tidigare funnits avseende ägarbolagets ekonomi och uppdrag samtidigt som kommunfullmäktige säkrar styrning på väsentlig nivå.

Barnperspektivet

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Mångfaldsperspektivet

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Jämställdhetsperspektivet

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Miljöperspektivet

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Omvärldsperspektivet

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Ärendet

Genom föreliggande ärende lämnas förslag till revidering av den ram som är satt för Stadshus budget

Beskrivning av ärendet

På fullmäktige i november 2018 beslutade fullmäktige om Göteborgs Stads budget för 2019.

När kommunfullmäktige den 22 november 2018 fastställde budget för Göteborgs Stad beslutades även hanteringsordning för Stadshus budget som avviker från den hanteringsordning som gällt sedan bolagets bildande. Vald hantering baseras på en inläga från stadsledningskontoret som lämnats till budgetberedningen. Kommunfullmäktige har i nu gällande budget beslutat om en ram för Stadshus verksamhet på 27 mnkr. Den ramen är i paritet med bolagets grundläggande kostnader, för verksamheten i Göteborg, för personal och hyror, kommungemensamma tjänster etc. Vd konstaterar att det i budgeten saknas utrymme för flera av bolagets uppdrag. Bland annat saknas utrymme för:

- Verksamheten GEO i Bryssel (kostnad 6 690 tkr och intäkt 1 000 tkr, beräknad för år 2019)
- Genomförande av styrelseutbildning (2 500 tkr beräknad för år 2019)
- Bolagets uppdrag i stadens budget 2019 om försäljning av tillgångar inom koncernen.

Som budgeten nu är utformad kan den vidare tolkas som att även koncernbidragen skall inrymmas i ramen 27 mnkr. Detta skulle då innebära att Stadshus inte kan finansiera de underskottbolag som finns i koncernen eller finansiera koncernens skattekostnad som Stadshus enligt ägardirektivet har att hantera. Även räntekostnader för lån upptagna vid koncernbildningen samt utdelning till staden behöver finansieras via koncernbidrag.

Dessa konsekvenser är förmodligen inte vad som avsetts med skrivningen i stadens budget. Ambitionen har troligen varit att styra personal- och administrativa kostnader för bolaget i likhet med hur förvaltningarna styrs. Denna hanteringsordning bör ställas mot de svårigheter det i så fall innebär för bolaget att kunna agera på sitt uppdrag. I dag budgeteras kostnaderna för bolaget dels av de uppdrag som kommunfullmäktige givit Stadshus via sitt ägardirektiv och bolagsordning samt särskilt beslutade uppdrag, dels av styrelsens mål och inriktningsdokument, men även av de behov som bolagen i koncernen har. Finansieringen sker helt utan belastning av skattekollektivet genom att bolagen bidrar till finansiering av Stadshus utgående från den nytta som bolaget levererar.

Mot denna bakgrund överlämnar Stadshus ärende till kommunfullmäktige i syfte att korrigera beslutad budget med en ram om 27 mnkr till en kostnadsram om 36,2 mnkr för att bolaget ska kunna leverera på sitt uppdrag. Kostnaderna avseende koncerntjänster (enligt ägardirektiv, bolagsordning och uppdrag) finansieras via koncernledningsarvode, kostnaderna avseende GEO finansieras via resultatutjämnning. Det bedöms även också nödvändigt att äska om en budgetreserv med en ram om 10 mnkr för att kunna hantera frågor och kostnader som kan uppstå under året, exempelvis kostnader kopplat till kommunfullmäktiges uppdrag om försäljning av tillgångar inom koncernen, för att slippa de tidsförluster som det kommer att innebära att gå till beslut i kommunfullmäktige om varje enskild budgetfråga. Kostnader avseende uppdrag om försäljning av tillgångar balanseras för att mötas mot realisationsvinster kommande år.

Någon ram för koncernbidrag sätts inte då denna ingår i bolagets ägaruppdrag om finansiell samordning och skattesamordning. De beslutade anslag till bolag med underskott i enlighet med stadens budget ingår här då de finansieras via koncernbidrag från bolag med överskott.

Kommunallagens bestämmelser rörande vilka frågor som är kommunfullmäktige-frågor säkras därutöver kommunfullmäktiges ansvar och möjligheter för styrningen av Stadshus verksamhet.

Verksamheten i Bryssel

Verksamheten i Bryssel, Gothenburg European Office (GEO), bedrevs fram till oktober 2016 i eget bolag. I november 2016 fusionerades bolaget och dess verksamhet in i Stadshus. Verksamheten består av fyra medarbetare och har en beräknad kostnad för år 2019 om 6 690 tkr. Beräknat finns också externa intäkter på 1 000 tkr. Underskottet från verksamheten har tidigare år täckts inom Stadshuskoncernens resultatutjämnning.

Styrelseutbildning

I Stadshus ägardirektiv framgår att bolaget ska svara för insatser som syftar till att höja bolagsstyrelsernas generella kompetens, bland annat genom förtroendemannautbildning. I början av föregående mandatperiod genomfördes styrelseutbildning för förtroendevalda styrelseledamöter till en kostnad om ca. 3 500 tkr. En ny utbildning är planerad och upphandlad inför denna mandatperioden till en kostnad om 2 500 tkr för 2019.

Utbildningen är av styr- och kostnadseffektivitetsskäl centralt upphandlad av Stadshus med utdebitering via koncernledningsarvodet.

På liknande sätt har bolagens anslutning till de kommungemensamma tjänsterna för ekonomi hos Intraservice hanterats. Förberedande projektarbete för hela koncernen med förstudier, systemuppsättningar och skapande av koncerngemensam kontoplan har av effektivitetsskäl belastat Stadshus.

Koncernbidrag

Som budgeten nu är utformad kan den vidare tolkas som att även koncernbidragen skall rymmas i ramen om 27 mnkr. Det innebär att Stadshus inte kan finansiera de underskottbolag som finns i koncernen. Inte heller finansiering av koncernens skattekostnad, vilket Stadshus enligt sitt ägardirektiv har att hantera. Även räntekostnader för lån upptagna vid koncernbildningen samt utdelning till staden behöver finansieras via koncernbidrag. Det finns en koppling mellan redovisning och beskattning där koncernbidrag är ett verktyg som används vid skatteoptimeringen. Andra verktyg är aktieägartillskott och utdelning. Dessa redovisas olika över resultaträkningen respektive balansräkningen och påverkar således skatteunderlaget. Aktieägartillskott som används utöver skatteoptimeringen kan likställas med ett kapitaltillskott.

Effekter

Dessa konsekvenser är förmodligen inte vad som avsetts med skrivningen i stadens budget. Ambitionen har troligen varit att styra personal- och administrativa kostnader för bolaget i likhet med hur förvaltningarna styrs. Denna hanteringsordning bör ställas mot de svårigheter det i så fall innebär för bolaget att kunna agera på sitt uppdrag. I dag budgeteras kostnaderna för bolaget dels av de uppdrag som kommunfullmäktige givit Stadshus via sitt ägardirektiv och bolagsordning samt särskilt beslutade uppdrag, dels av styrelsens mål och inriktningsdokument, men även av de behov som bolagen i koncernen har. Finansieringen sker helt utan belastning av skattekollektivet genom att bolagen bidrar till finansiering av Stadshus utgående från den nytta som bolaget levererar.

Att i detalj styra en verksamhet som omsätter nästan 20 miljarder kronor bedöms inte som effektivt. Enligt aktiebolagslagen ansvarar styrelsen för bolagets organisation, dess ekonomi och förvaltning av bolagets angelägenheter. Att respektera vald bolagsform och styra, men inte för långtgående, är en viktig och svår balansgång för ägaren.

Stadshus behöver således överlämna ett ärende till kommunfullmäktige i syfte att korrigera beslutad budget så Stadshus kan leverera på sitt uppdrag enligt ägardirektiv, bolagsordning och kommunfullmäktiges budget.

Det bedöms också som nödvändigt att äska om en budgetreserv för att kunna hantera frågor och kostnader som kan uppstå under året, exempelvis kostnader kopplat till kommunfullmäktiges uppdrag om försäljning av tillgångar inom koncernen, för att slippa de tidsförluster som det kommer att innebära att gå till beslut i kommunfullmäktige om varje enskild budgetfråga.

Effektiv hantering

Normalt bör en ordning med budgetreserv undvikas då det långsiktigt riskerar att driva kostnader i bolaget. Att använda bolagsformens möjlighet till balansering av kostnader och resultat över åren skulle kunna ge en effektiv hantering.

När försäljningar kopplat till uppdraget, försäljning av tillgångar inom koncernen, genomförs kommer bolaget att tillgodogöra sig realisationsvinster. Dessa beräknas inkomma kommande år och kostnaderna att uppstå innevarande och kommande år.

Huruvida Stadshus bedriver en ekonomiskt effektiv verksamhet får sedan följas i enlighet med gängse rutiner i ägardialoger och uppföljningsrapporter och övrig uppföljning av bolagets verksamhet.

Som exempel på uppdrag inom Stadshus under 2018 där såväl intern personal som externa konsulter arbetat är projekt avseende avsiktsförklaringen mellan Göteborgs stad och Västragötalandsregionen gällande Göteborgs Spårvägar, anpassning av Boplats, studie avseende Rosenlundverket samt internt utvecklingsprojekt inom Stadshus. Det har även pågått ett projekt tillsammans med bolagen inom Turism, Kultur & Evenemangs klustret gällande upphandlingsrutiner, samverkan inom underkoncernen, Stadshus stödjande roll och evenemangsutvecklingen.

De bolag i koncernen (Business Region Göteborg AB, Got Event AB och Göteborgs Stadsteater AB) där kommunfullmäktige beslutat om ram för underskott, och med finansiering av detta underskott via koncernbidrag från Stadshus, skiljer sig i sina respektive uppdrag ifrån Stadshus uppdrag.

Bedömning av Stadshus VD

Stadshus vd konstaterar att ett justerat budgetbeslut behöver fattas av kommunfullmäktige för att i ett första steg ge en anpassad budget för de verksamheter som bedrivs i bolaget. Den ram för bolaget som kommunfullmäktige beslutade om i november 2019 saknar viktiga delar, såsom finansiering av bolagets verksamhet GEO i Bryssel samt utbildningen för koncernens bolagsstyrelser. Därutöver finns uppdrag i kommunfullmäktiges budget som kommer att medföra inte obetydliga kostnader för Stadshus. Även dessa kostnader bör ges utrymme i ett reviderat budgetbeslut så att bolaget kan leverera på sitt avsedda uppdrag.

Vd föreslår att en kostnadsram för Stadshus verksamhet 2019 sätts till 36,2 mnkr. Kostnaderna avseende koncerttjänster (enligt ägardirektiv, bolagsordning och uppdrag) finansieras via koncernledningsarvode, kostnaderna avseende GEO finansieras via resultatutjämning. Därutöver en kostnadsram för uppdraget om försäljning av tillgångar i koncernen om 10 mnkr. Kostnader avseende uppdrag om försäljning av tillgångar balanseras för att mötas mot realisationsvinster kommande år. Någon ram för koncernbidrag sätts inte då denna ingår i bolagets ägaruppdrag om finansiell samordning och skattesamordning. Även tidigare beslutade anslag till bolag med underskott i enlighet med stadens budget ingår här då de finansieras via koncernbidrag från bolag med överskott.

Vd förslår vidare att det i budgetberedningen för 2020 beaktas om möjlighet att återgå till den tidigare ordningen avseende budgetbeslut för Stadshus innebärande att det är Stadshus styrelse som fattar beslut om budgetutrymme för bolaget baserat på de uppdrag

som fullmäktige lagt på bolaget via ägardirektiv eller andra beslut. Detta skulle då följa den ordning som råder för övriga moderbolag i koncernen.

Stefan Söderlund

VD, Göteborgs Stadshus AB